

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-68/21-L

Název	Dětský domov, Frýdlant, Větrov 3005, příspěvková organizace
Sídlo	č. p. 3005, 464 01 Frýdlant
E-mail	podatelna@ddfrydlant.cz
IČ	46748105
Identifikátor	600029166
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Věra Dunajčíková
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místo inspekční činnosti	Větrov 3005, Řasnická 1487, Havlíčkovo náměstí 1486, U nemocnice 1242 a 1244, 464 01 Frýdlant
Termín inspekční činnosti	8. 2. 2021 – 11. 2. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov, Frýdlant, Větrov 3005, příspěvková organizace (dále „školské zařízení“, „DD“) poskytující výchovu a vzdělávání dětem, které mají soudem nařízenou ústavní výchovu nebo předběžné opatření, je zřízen Libereckým krajem. Školské zařízení zajišťuje péči dětem zpravidla od věku tří let do jejich zletilosti. Vykonává činnost ve třech budovách. Ředitelství a jedna rodinná skupina sídlí v okrajové části města na adrese Větrov 3005. Další dvě rodinné skupiny jsou umístěny ve městě v typizovaných budovách na adresách Řasnická 1487 a Havlíčkovo náměstí 1486. Dětský domov má povoleno 32 lůžek, v době inspekční činnosti bylo v evidenci ve třech rodinných skupinách 23 dětí. Tři děti pobývaly ve dvou samostatných pronajatých bytech na adrese U Nemocnice 1242 a 1244. Do mateřské školy dochází pět dětí, do základních škol 13 dětí, z toho čtyři do základní školy speciální. Ve středním vzdělávání je pět dětí. Smlouvu o prodlouženém pobytu s ředitelkou školského zařízení z důvodu studia mají dvě osoby. Výchova a vzdělávání dětí probíhá podle školního vzdělávacího programu DD (dále „ŠVP“). Děti se stravují v době školního vyučování ve školách, kam docházejí. Ostatní strava je připravována v rámci rodinných skupin.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školského zařízení (dále „ředitelka“) je ve funkci od 1. 8. 2018. Má dlouholeté zkušenosti jak s předcházejícím řízením DD, tak i s řízením základní školy. Předložila zpracovaný koncepční záměr rozvoje školského zařízení ve všech jeho oblastech na základě důkladné analýzy stavu. Důsledně, ve spolupráci se zřizovatelem, aktualizuje jednotlivé etapy rozvoje vedoucí k adekvátním podmínkám rozvoje kompetencí dětí pro jejich přípravu v běžném životě. Stanovená strategie zařízení je srozumitelná. Naplňováním ŠVP a Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči (dále „standards kvality péče“) umožňuje operativní úpravu vzdělávacích a výchovných cílů podle aktuálních potřeb dětí. Od minulé inspekce inspekční tým shledal velký kvalitativní posun v oblasti řízení.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Ředitelka jasně formulovala přenesení některých pravomocí na vedoucí vychovatelku, která je zároveň zástupkyní v době její nepřítomnosti a na jednotlivé pracovníky. Kontrolní systém je funkční, vyvozené závěry přispívají ke zkvalitnění výchovného procesu i chodu školského zařízení.

Vnitřní informační systém je efektivní, probíhá především prostřednictvím porad pedagogů a každodenním kontaktem ředitelky a vedoucí vychovatelky se zaměstnanci. Plánovitě probíhají operativní porady s vychovatelkami, kde si vzájemně předávají informace o dětech a plánovaných aktivitách. Z důvodu proticovidových opatření jsou nyní porady převážně vedeny online a písemné záznamy jsou vkládány do knihy porad. Školské zařízení má nastavená jasná pravidla činností a přenosu informací ve vnitřním řádu. Ke zvýšení efektivity je nově zaveden a aktuálně ověřován elektronický systém propojený napříč rodinnými skupinami.

Počet pedagogů v současné době odpovídá potřebám školského zařízení. Nedaří se uplatnit rovnoměrné zastoupení mužů a žen. Mužský vzor chování poskytuje provozní pracovník a externista, který pomáhá dětem s online vzděláváním. Noční služby vykonávají pouze bezpečnostní pracovníci, neumožňují tak kvalifikované řešení výchovně vzdělávacích problémů dětí, pokud to situace vyžaduje. Jedna vychovatelka nesplňuje kvalifikační předpoklady, ředitelka situaci řeší, problémem je získat vhodného kvalitního kvalifikovaného pedagoga. Metodickou podporu vychovatelkám, které dokončily

požadované studium, poskytuje mentor. V případě potřeby řešení problémů dětí se daří zajistit ve spolupráci s dětským diagnostickým ústavem (dále „DDÚ“) a se střediskem výchovné péče (dále „SVP“) odborného pracovníka.

Vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z plánu školského zařízení. Vychovatelky se účastnily seminářů zejména s problematikou rizikového chování, agrese dětí, hyperaktivního chování, což se pozitivně odráželo při práci s dětmi. Nyní se zaměřují na vhodný výběr dostupných vzdělávacích webinářů.

Prostorové i materiální podmínky DD poskytují dobré zázemí pro život rodinných skupin, který se přibližuje životu v rodině. Děti mají prostor pro zachování svého soukromí ve svém pokoji. Pozitivem je možnost rozhodování dětí např. při výmalbě a výzdobě svých pokojů. Každá rodinná skupina má jeden počítač s připojením k internetu, televizi a další audiovizuální techniku. Všechny děti, které se účastní distanční výuky, mají vytvořené adekvátní materiální podmínky. Rozsáhlý pozemek s účelným vybavením pro sport a odpočinek umožňuje rozmanité sezónní činnosti. K dopravě dětí na různé akce má školské zařízení služební automobil. Dobrou spoluprací se zřizovatelem, místními a dalšími partnery zajistila ředitelka ekonomickou stabilitu školského zařízení, což se pozitivně odráží ve vybavenosti a v provozních podmínkách. Postupně se daří modernizovat a obnovovat vnitřní prostory budov k jejich účelnějšímu využití.

Oblast prevence rizikového chování je zpracována do preventivního programu, který vychází z analýzy konkrétních rizik a dobře reflektuje specifika zařízení. Podobně je zpracován také tzv. krizový plán. Základní cíle jsou nastaveny účelně a směřují k rozvoji sociálních dovedností a zdravému životnímu stylu.

Ředitelka školského zařízení vytváří bezpečné prostředí pro děti i zaměstnance, k aktuálním rizikům bezprostředně přijímá opatření k jejich odstranění. V oblasti fyzického bezpečí dětí se školské zařízení výrazně posunulo, došlo k odstranění některých zastaralých, opotřebovaných, popř. méně vhodných prvků na zahradě (bazén, trampolína). Děti jsou se zásadami dodržování bezpečnosti a prevence rizikového chování prokazatelně pravidelně seznamovány. Ředitelka vytvořila směrnici „Preventivní opatření covid 19 a výskyt onemocnění“ s jasnými pokyny pro zaměstnance jak postupovat v konkrétních situacích.

Na přípravě stravy v rodinných skupinách se podílejí pod vedením pedagoga především starší děti, tím získávají pracovní dovednosti i základy stolování. Děti se velmi rády podílejí na návrhu skladby jídelníčků a kromě zdravých pestrých jídel jsou zařazována i dětmi oblíbená jídla.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Děti po přijetí do DD jsou zařazovány do koedukovaných rodinných skupin s respektováním sourozeneckých vztahů a jejich speciálních potřeb. Je jim přidělen klíčový pracovník, kterého dle situace dítě může změnit.

Opatření ve výchově na základě hodnocení dětí jsou navrhována vychovatelkami, jsou s dětmi projednávána. Preferováno je ústní hodnocení. Pochvaly či drobné prohrašky jsou zaznamenávány v knize denní evidence.

Pedagogové sledují pravidelně hodnocení školních výsledků. S dětmi pak společně hledají řešení zjištěné situace. Na doučování dětí jsou nasmlouváni pracovníci z nadace „Člověk v tísni“ a z projektu města „Na jedné lodi“, kteří praktikují i přípravu do školy. Aktuálně probíhá doučování z matematiky a finanční gramotnosti, které poskytují učitelky základní školy.

Organizace denních činností dětí vychází z ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti, na který navazují týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti. Nabídka se odvíjí i od sezónních činností, odráží se v ní zaměření vychovatelek (výtvarné činnosti, pracovní, hudební, sport). Mají však obecný ráz, postrádají konkrétní nabídkové činnosti. Dobře v nich byly zaznamenávány úkoly z programů rozvoje osobnosti (dále „PROD“). Děti však týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti neměly k dispozici, tak jim nabídka dne nebyla dopředu známa.

Dopoledne se děti s distanční výukou věnovaly online výuce. Každé dítě mělo svůj prostor, nedocházelo ke vzájemnému rušení. Ve sledovaných odpoledních hodinách se děti zapojovaly do plánovaných aktivit. Vzhledem ke stávajícímu nouzovému stavu jsou samostatné vycházky omezené, rovněž tak účast dětí v zájmových kroužcích. Z interních zájmových aktivit je dětem nabízena finanční gramotnost a vaření. Využívá se více pobyt a rekreační činnosti na školních zahradách nebo společné vycházky. Kontakty se zákonnými zástupci a výjezdy do rodin omezovány nejsou. Ve všech rodinných skupinách probíhala příprava na školu, individuální rozhovory s dětmi, estetické činnosti, tělovýchovné aktivity na sněhu a příprava svačin a večeře. Vhodné bylo vyhledávání informací na internetu, které pak sloužily pro vzájemné prezentace zkušeností a poznatků. Vychovatelky poskytovaly promyšlenou individuální podporu jednotlivým dětem a přizpůsobovaly společnou i individuální činnost jejich konkrétním schopnostem a možnostem. Vychovatelky rozvíjely jejich dovednosti, průběžně oceňovaly snahu. Vzájemná interakce dětí a interakce mezi dětmi a vychovatelkami probíhala bezkonfliktně. Pedagogické pracovnice v případě potřeby děti vhodně usměřňovaly. Vedly je k prezentaci svého názoru, ponechaly jim prostor pro vlastní kreativitu. Vzdělávací proces přispíval k rozvoji kompetencí směřujících k zvládnutí určitých životních situací a podporoval stanovené výchovné cíle. Pedagogové věnují dostatečnou pozornost rozvoji požadovaných gramotností. Mají k dispozici program přípravy dětí pro samostatný život. V praxi však některé vychovatelky přistupují k dětem příliš ochranně, čímž jim snižují šanci samostatně se rozhodovat a jednat a zodpovídat se za svoje chování. Dobrým příkladem je pak život v samostatných bytech, kdy se musí o sebe postarat samy.

Při osobních rozhovorech s dětmi byla patrná převaha pozitivního hodnocení jak v přístupu pedagogů, tak v náplni činností. Materiálně nestrádají. Sdělily, že mají dostatek volnosti, dle možností v rodinách se kontaktují se svými blízkými, mohou navštěvovat aktivity mimo zařízení. Vědí, že se mohou obracet se svými stížnostmi, náměty a připomínkami na jednotlivé pedagogické pracovníky. K podání stížnosti neměly důvod.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Po přijetí do DD jsou děti seznámeny se svými právy a povinnostmi. Při neformálních rozhovorech dokázaly některá práva a povinnosti prezentovat. Děti je mají v každé rodinné skupině k dispozici na nástěnkách.

V současné době převládají v DD děti mladšího školního věku a předškolní. Od roku 2018 byl zaznamenán větší pohyb dětí. Do pěstounské péče se podařilo umístit dvě děti, dvě se vrátily do rodin, dvě zletily, dvě dokončily studium, dvě děti byly umístěny do DDÚ. Do DD bylo umístěno 14 dětí, z DDÚ tři, z rodiny pět, z pěstounské péče jedno, z dětského domova se školou jedno a čtyři ze sociálních zařízení. Pedagogická práce vychovatelek byla velmi náročná z hlediska potřeby diagnostikování dětí a nastavení optimální péče.

PROD, včetně hodnocení jejich plnění a provedených změn, jsou zpracovány účelně a srozumitelně. Obsahují záznamy o plnění stanovených cílů v oblastech výchovy

i vzdělávání. Vyhodnocovány jsou půlročně. Postrádají však podklady z průběžného hodnocení.

Spolupráce sociální pracovníce s orgánem sociálně právní ochrany dětí a kurátory je funkční. Společně usilují o co nejčtetnější kontakty dětí se zákonnými zástupci.

Z hlediska výchovy se pedagogický tým snaží o zmírnění zásadních problémů, které si děti přinášejí z původního prostředí, konfliktních rodinných vztahů, užívání drog a nežádoucích osobnostních projevů. Nastavená strategie výchovného působení vychází z pozorování dětí a pedagogické diagnostiky v průběhu adaptačního období, jednoznačně privileguje motivaci ke zlepšení. Hodnoticí systém je založen především na denním slovním hodnocení. Motivačně dále na možnosti navýšení kapesného a udělení opatření ve výchově formou výhod. Z rozhovorů školních inspektorů s dětmi a přímého pozorování vyplynulo, že kritéria hodnocení děti znají a rozumí jim.

Z pohledu na naplňování standardů kvality péče děti znají klíčového pracovníka, vědí, na koho se mohou se svými problémy obrátit. Spoluspráva je zřízená, schází se a zástupci rodinných skupin předkládají svoje požadavky a náměty. V současné době probíhají online. Děti se podílejí přiměřeně ke svým věkovým a mentálním schopnostem na rozhodování o důležitých aspektech života v zařízení. Útěky dětí od poslední inspekční činnosti nebyly zaznamenány. Děti sdělovaly školním inspektorkám, že jsou zde spokojené.

Příprava na samostatný život dětí je řešena ve standardech kvality péče DD a v ředitelkou zpracovaném metodickém pokynu „Ukončování péče a příprava na život“. Školské zařízení v této oblasti využívá úzkou spolupráci s různými nadacemi. Cílené aktivity (realizované výlety a pobyty mimo školské zařízení) podporují rozvoj osobnosti a socializaci, například starší děti jsou prioritně zapojeny do projektu „Začni správně“, který zajišťuje vzdělávací víkendové akce. Každé dítě pobývalo minimálně měsíc mimo DD během letních prázdnin na táboře nebo ozdravném pobytu. Děti se účelně účastnily různých kulturních a sportovních akcí.

Spolupráce se školami a školskými poradenskými zařízeními probíhá operativně. Aktuálně byl řešen problém chlapce, který byl následně umístěn do DDÚ. Vytypované děti docházejí na terapii do SVP. V místě probíhá i efektivní spolupráce s městem, podařilo se zajistit dva cvičné byty. Nadace Syner sponzoruje finančně náročné zájmové aktivity, například kroužek Street Dance, včetně letního soustředění. Nadace Terezy Maxové poskytla vybavení pro distanční výuku a finanční prostředky na doučování. Děti DD podporují i jednotliví místní obyvatelé a bývalí klienti. Spolupráce probíhá efektivně a přispívá k rozvoji školského zařízení.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- V roce 2018 došlo ke změně ve vedení dětského domova.
- Výrazný kvalitativní posun nastal v oblasti řízení.
- Všechny nedostatky zjištěné při inspekční činnosti za předešlého vedení byly odstraněny.
- Zlepšila se komunikace mezi pedagogy.
- Školské zařízení je propojeno elektronickým systémem.
- Obnovila se plánovitá nabídková činnost.
- Stabilizoval se pedagogický sbor.

Silné stránky

- Efektivně nastavená pravidla a mechanismy k organizování činnosti zařízení, která jsou všem dětem a aktérům podílejících se na jejich výchově a vzdělávání známa.
- Operativní spolupráce s partnery přispívá k rozvoji zařízení a pomáhá řešit problémy dětí.
- Procesy řízení a jejich vyhodnocování vytvářejí podmínky pro zkvalitňování výchovy a vzdělávání dětí.
- Vedení školského zařízení pozitivně ovlivňuje klima, které podporuje dobré prosociální vztahy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší pozornost ve vzdělávacím procesu je věnována průběžnému hodnocení dětí sloužící jako podklad pro vyhodnocování PROD.
- Ve vzdělávací strategii v rodinných skupinách chybí vedení dětí k větší samostatnosti a zodpovědnosti pro případný život ve cvičném bytě.
- Noční služba je pokryta pouze bezpečnostními pracovníky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zaměřit se na průběžné hodnocení dětí.
- Strategické cíle zaměřit na větší samostatnost dětí pro případné samostatné bydlení.
- Řešit noční služby asistentem pedagoga.
- Zaměřit se na rovnoměrné zastoupení mužů a žen ve výchově.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina čj.: ZL-1/12-Š z 25. 9. 2012, s účinností od 1. 6. 2012 na dobu neurčitou
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky Dětského domova Frýdlant, Větrov 3005, příspěvková organizace
3. Vnitřní řád čj.:76/2019, účinný od 1. 4. 2019
4. Vnitřní řád – směrnice pro poskytování kapesného čj.: 78/2019 z 27. 2. 2019
5. Školní vzdělávací program čj.: 391/2019, účinný od 1. 11. 2019
6. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti čj.: 313/2020, účinný od 1. 9. 2020
7. Knihy denní evidence
8. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti – leden a únor 2021
9. Plán akcí 2019/2020, 2020/2021
10. Spisy dětí (pobyty, opatření ve výchově)
11. PROD, hodnocení dětí
12. Porady vychovatelů školní rok 2020/2021
13. Výroční práva 2019/2020 z 16. 10. 2020
14. Inspekční zprávy čj.. ČŠIL-288/17-L, ČŠIL – 177/18-L
15. Protokoly o kontrole čj.. ČŠIL-289/17-L, čj.: ČŠIL-178/18-L
16. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti školní rok 2020/2021
17. Vedená dokumentace v rodinných skupinách (kapesné, léky, vycházky)

18. Směrnice pro poskytování kapesného čj. 78/2019
19. Organizační zabezpečení spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu čj. 330/2020
20. Kniha návštěv
21. Kniha úředních návštěv
22. Kniha stížností
23. Evidence útěků
24. Knihy úrazů
25. Preventivní program rizikového chování na školní rok 2020/2021 včetně přílohy „Program proti šikanování“
26. Dohody o prodlouženém pobytu 2x
27. Ukončování péče a příprava pro život čj. 92/21
28. Preventivní opatření covid 19 a výskyt onemocnění
29. Dokumentace pro hodnocení podmínek BOZ dětí
30. Informační clientský systém pro zařízení náhradní výchovy
31. Evidence dětí (elektronický systém)
32. Směrnice k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků čj.: 349/18 účinná od 1. 10. 2018
33. Personální dokumentace (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Paclíková v. r.

PaedDr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka

Rozkovcová v. r.

Bc. Andrea Trejtnarová, kontrolní pracovnice

Trejtnarová v. r.

V Liberci 24. 2. 2021

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Věra Dunajčíková,Dunajčíková v. r.
ředitelka školského zařízení

Ve Frýdlantě 8. 3. 2021